



Šel s erbem svobody, demokracie a statečnosti.



Dne 7.7.1987 v 5,30 hod. v podvečer zemřel ve Španělsku, po dlouhém a vyčerpávajícím exilu a dlouhé vyčerpávající nemoci, letec plukovník Bohuš TOBYŠKA. V jeho postavě odešla jedna ze silných osobností pohnuté generace dvou exilů a jedné tvrdě prožité strašné války.

Narodil se 22. ledna 1914 v horské vesničce České Rybné u Žamberka, z poctivé české vlastenecké rodiny ruského legionáře, která za Hitlera i komunistů protrpěla více jak přídel v koncentracích a věznicích. Bohuš sám přece ale jen chytil trochu životního slunce za rozkvetu první republiky i v kratičké době před našim národním soumrakem 1948.

Hned po maturitě v roce 1931 je zapsán na lékařské fakultě a v dynamických letech sportovního mládí absoluuje i šestitýdenní sokolský cvičitelský kurs v Tyršově domě. Tehdy ještě nebyly úlevy pro studující a tak nastupuje do prezenční vojenské služby, která se mu ale záhy proměňuje v životní dráhu letce. V roce 1935 přichází do slavné vojenské akademie v Hranicích, aby po dvou letech byl mezi 851 akademiky vyřazen s pořadím 'první'. Hned nato v roce 1937 prodělává velitelský aplikační kurs v Prostějově a od mobilizace až do německé okupace Československa je velitelem 46. letky v Pardubicích.

1. května 1939 odchází do Polska a odtud přes Švédsko do Anglie, která dosud nechápe, že už začala nejstrašnější válka dějin. Anglie ani netuší jak za pár měsíců bude potřebovat statečná československá srdce a skvěle připravené letce, a tak Bohuš spolu se skupinou odchází do Francie. Tito mladí lidé vidí dále než světoví politici a protože nechtějí ztrácet drahocenný vojenský trénink, vstupují dobrovolně do cizinecké legie. Nejprve jsou cvičeni v Oránu, pak v Tunisu a Maroku, a znovu přes Oran jsou zařazeni k letce pro ochranu Sýrie. Létaji na Moranech 407. Po pádu Francie přechází Bohuš spolu se skupinou dalších letců hranice do údolí řeky Jordán na anglickou pohraniční stanici. Zde v táborech Assumarie u Haify a Gedeře čekají.

Energický Bohuš ale prošlapává cestičky. Po telefonickém rozhovoru s gen. Janouškem v Londýně se naši letci hned dostávají na loď Reyna del Pacifico, která je po cestě okolo Afriky (Středoziemní moře je už pro plavbu uzavřeno) přes Island, po padesáti třech dnech dopravuje do Liverpoolu, kde přistávají 29.10.1940. Nevyzbrojená Anglie má v té době více pilotů než operačních letounů a tak Bohuš přijímá místo instruktora na vícemotorových letadlech a přepravuje i liberátory ze San Diega.

V roce 1941 slouží v 25. grupě Air Training Command v Penros v Severním Walesu a později u naší 311. peruti a létá na liberátorech B24 a Superfortress B17 s Američany. Do tohoto období patří mnoho událostí, osobních zážitků i historek, které už, bohužel, nikdy jeho bystrým pohledem a zkušeným perem nebudou podrobně popsány. O jeho osobní statečnosti a vojenské schopnosti mluví přesvědčivě tři československé Válečné kříže, tři medaile 'Za chrabrost' a další řada vyznamenání.

Válkou ale nekončí jeho tažení za svobodu a demokracii. Bohuš celý život měl dar pronikavého odhadu a vysokou inteligenci a tak viděl ze své funkce při budování vojenského a civilního dopravního letectva včas mračky komunismu a varoval. Byl na systematizovaném místě divizního generála ve funkci velitele letecké dopravní skupiny a podařilo se mu za velmi nízkou cenu dostat 38 dopravních, skoro nových Dakot DC3 a 143 výcvikových letadel od amerických přátel; byl ale napaden komunisty (Fierlinger, | Vodička a Raiman), že nenakupoval od Sovětského svazu.

Už tehdy pracovala komunistická desinforma a i o Bohušovi roztrušovali pověsti, že je zakuklený komunist a zároveň závodním radám podepisovali jak komunismus poškozují. Byl jako Západák a poctivý vlastenec neustále terčem jejich otevřených i podkopyných útoků, ale rval se o rozumné a odmítal politická řešení komunistů ve všech odborných otázkách. Věděl, že odbornou znalost nelze nahradit politickým korytářským chytčením a pletichářením. Ve čtyřicátém sedmém roce už měl za prokazatelné přípravy komunistů k puči a nabídl prezidentu Benešovi, že v případě nutnosti obsadí se svými lidmi Prahu. Navrhoval, aby byl spojen s gen. Příkrým, který měl obsadit krajská a okresní města. Bohušel, k této záchrane demokracie mu nebylo dovoleno přispět.

Přišel nevyhnutelný únor. Po varování samotným velitelem letectva i prezidentem a s pomocí přátel se mu daří útek spolu s věrnou chotí Lídou, která tehdy byla v jiném stavu, do amerického pásma a začíná novou epochu životního zápasu.

Po kratším pobytu v Anglii je mu císařem Haile Selassie nabídnuto místo poradce při budování civilního i vojenského letectva v Etiopii. Zde Bohuš prožívá zralá léta své nejhouževnatější organizačně odborné práce a může plně dát své kvality. Císař ho zahrnuje úkoly ale i dary a poctami, včetně hodnosti Colonel. Bohušel, chapadla komunistického obchvatu svobodného světa zasahují i zde a plukovník Tobyska je exemplárním příkladem toho, co stihá v totalitárním socialismu lidí, kteří nechtějí nic než svobodnou práci.

Znovu se i z Etiopie jen takřak zachraňuje před komunisty, kteří se ujímají země strategicky důležité pro šíření sovětského impéria zvuče.

Od roku 1974 se Tobyskovci usadili ke klidnějšímu životu znovu v Evropě. Odpočinek ale znamená angažmá v činnosti československých exilových organizací. Spolupracuje s Poradním sborem v západní Evropě, Naardenským hnutím a dalšími organizacemi, kterými je, mezi jiným, delegován k zasedání madridského pokračování Helsinské dohody o lidských právech. Píše neúnavně a varuje před narušováním demokratických principů a proti mafii nové národní fronty v našem druhém exilu.

Přes postupující zákeřnou nemoc ještě začátkem roku 1985 se snaží uvést do činnosti Demokratickou unii, ale zdraví a tělesných sil ubývá. Několik týdnů před smrtí mi Bohuš píše naprosto pevným rukopisem a s nezkaleným bystrým předvídacím odhadem o našem zápase i o svém odchodu: "Někdy lituji, že musím odejít, ale to záleží jen na Všemohoucím."

Odkaz demokrata, vojáka a organizátora pro nás zůstává:



rozlišuj faleš od pravdy a politikáření od politiky
plň poslání, pro které jsi odešel ze své země
a neměj strach
Nos erb demokracie, svobody a statečnosti!